

synligt, at der mellem det, man kalder Sparekasser, kan være Foreninger og Forretninger af meget forskjellig Natur. Deraf har jeg draget den Slutning, at det let kunde være muligt, at Balancen under saa uheldige Konjunkturer, som nu i de senere Aar ere indtraadte, kunde være kommen om paa den forferte Side for en eller anden af disse Kasser. Dette kunde, synes det mig, saameget lettere være flet, som det jo, om jeg saa maa sige, hører med til Sparekassensinstitutionen, at Sparekasser anlægges uden Grundfond, og der hører jo i Virkeligheden ikke meget til at vælte en Sparekasse, der er begyndt uden Kapital og ikke har faaet Tid til at samle nogen. Jeg skal ogsaa med Hensyn til hvad den sidste ærede Læser bemærkede, yttre, at det forekommer mig ikke ganske rigtig opfattet fra hans Side, naar han mente, at jeg havde villet holde en Forelæsning over Sparekassernes Synder; det har i det Mindste slet ikke været min Hensigt. Det, jeg har villet, er kun at fremhæve, hvad jeg mente maatte anerkendes som de rette Principer for Bestyrelsen af en Sparekasse og det lod ogsaa til, at den sidste ærede Læser ikke var saa uenig med mig i, at de af mig opstillede Principer i Virkeligheden vare de rette.

S. Pedersen: Naar man taler om Sparekasserne og navnlig om det store Antal og den store Forøgelse af Antallet i de senere Aar, maa man huske paa, at der er oprettet en meget betydelig Del Kasser, som omkring i Landets forskjellige Egne kaldes Sparekasser, men som høre til den Kategori, der kaldes Sognesparekasser. Det kan gjerne være, at det ærede kongevalgte Medlem har Ret i, at naar den Sikkerhed og de Aktiver, de have liggende, skulde realiseres, kunde de ikke udbringes saaledes, at de dækkede Forpligtelserne. Men det maa erindres, at i Reglen have den Slags Sparekasser et andet Fundament, idet de have en moralisk Garanti, idet der bag ved dem staar en Del Mænd, som enten ved Sammenkud af kontante Penge have etableret en Grundfond eller have overtaget en vis Garanti. For disse Kasser vil der vistnok yderst sjældent være nogen Fare, fordi de have et saa snevert begrænset Omraade, saa at Enhver, der er interesseret i dem, kan kontrollere, hvorledes den hele Status er.

Krieger: Det forekommer mig at være ganske i sin Orden, at det ærede kongevalgte Medlem (Ulfing) holder sig til Lovforslaget, saaledes som det foreligger; thi anderledes have vi jo ikke med det at gøre ved denne Behandling, og dette Forslagets Indhold maatte da netop ganske naturligt fremkalde en Drøftelse af Sparekassernes Forhold og altsaa opfordre til de Betragtninger, som nødvendigt frembyde sig, naar det gjælder en saadan ekstraordinær Forholdsregel som den, der her foreligger Forslag til. Paa den anden Side er det ganske vist helt forklarligt, at man i alt Fald

sammenligningsvis kommer ind paa almindeligere Betragtninger over vor økonomiske Stilling, men de frembyde den store Fare, at de let blive for almindelige, at de ikke begrænses paa en saadan Maade, at man har noget Sikker og Fast at holde sig til. Der er dog et Punkt i de Bemærkninger, som den ærede 5te Landstingsmand for 9de Kreds (Brasch) tidligere fremførte, med Hensyn til hvilket jeg ønskede at præcisere de virkelige Kendsgjerninger lidt skarper. Den ærede Landstingsmand oversaa jo ganske vist ikke, at der var en Forskjel mellem Forholdene i December 1857 og nu, men han fandt dog en større Lighed — saaledes tror jeg, at jeg i Korthed tør udtrykke mig — mellem Forholdene den Gang og Forholdene nu, end jeg paa nogen Maade kan erkende. Jeg finder, at der er en afgjort Forskjel mellem Rigsdagens og Regjeringens Stilling i Vinteren 1857—58, den Gang det Forslag blev forhandlet, hvis Resultat jeg jo kun med Tilfredshed har kunnet høre omtale, og Thingets Stilling i nærværende Dieblisk lige overfor det her foreliggende Forslag. Der er for det Første den meget store, tilsyneladende kun formelle, men i Virkeligheden høist reelle Forskjel, at den Gang forelaa der et Forslag, indbragt af den ansvarlige Regjering, medens der nu derimod ikke er indbragt et saadant Forslag fra vedkommende Regjering. Jeg bruger her med Villie Ordet Regjering, idet den foreliggende Sag er en saadan, som jo aabenbart interesserer lige meget Indenrigsministeren og Finantsministeren, saaledes at, hvis ikke begge disse Ministre havde været enige om, at der ikke var tilstrækkelig Grund til at bringe Sagen frem, saa vilde vistnok Regjeringen have stillet sig anderledes, end den har gjort i nærværende Samling. Dette, at Regjeringen indbringer Forslaget, medfører, at den har en naturlig Forpligtelse, alt efter den særlige Situations Karakter og Bestaffenhed, til at sørge for de fornødne Dplysninger; jeg siger med Villie: alt efter den særlig foreliggende Situations Krav. Da Forslaget blev indbragt i Vinteren 1857—58, da var der en Notoritet til Stede, om hvis Karakter der ikke kunde tvistes. De nuværende Forhold ere derimod saa sammensatte, at der nødvendig behøvedes en alvorlig og omhyggelig Undersøgelse, naar en Regjering vilde indbringe et Forslag om Statens Indgriben i Omsetningsforholdene, en Undersøgelse, gennem hvilken der paa rette Maade kunde betegnes Maal og Grænse for en saadan Indgriben, saaledes at den, naar nogle Aar vare gaaede, med Tilfredsstillelse kunde se tilbage paa et saadant Forslags Indbringelse og eventuelle Vedtagelse. I nærværende Tilfælde foreligger intet Regjeringsforslag, og der er, som allerede antydet, ikke længere Tid til, hvad der forøvrigt heller ikke nærmest vilde være Rigsdagens Opgave, at flette de Dplysninger til Veie, hvis Indhentelse og Bearbejdelse naturligen vilde være gaaede forud for et Regje-